

Conferència del president Puigdemont al Teatre Romea 2017, un any clau per al futur de Catalunya

Barcelona, 16 de gener de 2017

Fa molt de temps que havíem triat aquesta data i la casualitat l'ha fet coincidir amb algunes dates que són marcades al calendari. Justament tal dia com avui de 1641 la Junta de Braços d'aquest país constituïa la República Catalana sota la protecció de França, casualitat. Justament el 16 de gener de 1716 sortia publicat el *Decret de Nova Planta* i justament avui, 16 de gener de 2017, és la vigília de la conferència de presidents autonòmics a la qual ja he comunicat que no assistiré.

Les raons per les quals no hi assistiré són conegudes i les voldria recordar. En primer lloc, ja fa més de quatre anys que no es convocava cap conferència de presidents malgrat que hi havia el compromís de fer-la cada any. Des del 2 d'octubre de 2012 no se'n convocava cap i no deu ser perquè no n'hi hagi hagut motiu, perquè de motius n'hi ha hagut i molts. Perquè només mirant els efectes que ha tingut la crisi sobre les finances de les comunitats autònomes, que són les que presten directament els serveis d'educació, salut, serveis socials, etc, només de veure l'impacte que ha tingut la crisi, això ja hauria requerit que un govern que tingués sensibilitat i volgués treballar per una societat digna hagués convocat els presidents de les comunitats autònomes per preguntar-los anem bé? No anem bé? Quins problemes tenim? Com estan afectant aquestes doloroses retallades en el servei que presteu als ciutadans? I no ha passat.

En segon lloc, si ara agafem alguns dels acords que va haver-hi l'any 2012, que segurament vostès recorden perquè es veu que és molt important això de la conferència de presidents i deuen ser uns acords que tothom té al cap, un d'ells deia que havíem d'assegurar el finançament de les polítiques socials i serveis públics. Honestament algú pot dir que en aquests anys que van de 2012 fins ara algú hagi assegurat el finançament de les polítiques socials i dels serveis públics? És que ha passat exactament el contrari. Allò que es va aprovar, allò que tota la gent convocada en aquesta gran cimera tan transcendent i tan important per assegurar els interessos dels ciutadans, allò que es va aconseguir posar en un paper, allò no només no s'ha complert, sinó que s'ha anat en la direcció absolutament contrària. Potser sí que era allò el que deia Maquiavel en les paraules que ens recordava Canut del que ha de ser la política, però no és la nostra manera d'entendre la política.

A més, calia, com es va comentar en aquella conferència, com esperava tothom, que l'1 de gener de 2014, i ja hem passat l'1 de gener de 2017, entrés en funcionament un nou sistema de finançament, i tampoc no ha passat. És més, ara ens l'ofereixen com una gran concessió. Veniu, que parlarem del finançament. I tant! Si fa tres anys gairebé que ja hauria d'estar en funcionament. Per tant, també és una de les raons per les quals aquest tipus de fòrums no són segurament els més útils per defensar els interessos, no dels catalans, que també, sinó dels ciutadans.

Hi ha hagut encara uns altres fets, sobretot l'absència absoluta del reconeixement a allò que el mateix president Rajoy va dir en el discurs d'investidura al Congrés dels Diputats i que va assenyalar com, lleigeixo literalment, *"el reto más grave que tiene planteado España en estos momentos"*. Doncs aquest *"reto tan grave"* no mereix ni un punt a l'ordre del dia de la conferència, de l'espai on s'han de parlar justament de les qüestions territorials. En què quedem? És un repte tan greu que el president en el seu discurs d'investidura hi ha de fer un esment específic per aixecar la tensió i reclamar el suport dels grups parlamentaris, però quan és l'hora de convocar els presidents a parlar de les situacions territorials aquest repte desapareix? Aquest repte no s'hi val perquè no hi ha lloc per parlar de la bilateralitat en les qüestions que afecten Catalunya? En què quedem? Per tant, no hi ha hagut aquest reconeixement del que és una evidència per a tot el món. Fins i tot m'atreviria a dir per al mateix Govern espanyol. Que ho negui no fa menys evident la situació.

I encara una altra que reforça aquesta excepcionalitat de la conferència de presidents. Ho hem assenyalat també quan des del Govern espanyol ens han requerit a anar-hi. El darrer president que hi va anar, el president Mas, l'octubre de 2012, hi anava investit amb una legitimitat d'un Parlament en el qual de 135 diputats n'hi havia 14 que eren escollits directament per llistes independentistes. L'octubre de 2012 aquesta era la situació, que a més a més van votar en contra de la seva investidura. Si ara jo hi hagués anat hauria estat un president que venia legitimitat per un Parlament en què de 135 diputats, 72 som diputats escollits per llistes independentistes. De 14 a 72, però a més a més votant a favor del president. I a més a més tots els partits de tall unionista o constitucional votant-hi en contra. Aquest fet no fa pensar algú? No hi ha algú a l'altra banda que es faci algunes preguntes bàsiques que tothom es faria? Què ha passat entre la darrera conferència de presidents i la que tindrà lloc demà perquè de 14 hàgim passat a 72? Perquè d'un president investit amb uns vots avui n'hi hagués un que venia amb un mandat clar de servir el projecte de la independència de Catalunya? Doncs l'absència d'aquestes preguntes que es faria qualsevol persona interessada a resoldre les qüestions, qualsevol persona que tingués interès veritable profund a dialogar es faria aquestes qüestions, no s'han posat.

En definitiva, hem sortit del règim comú, s'ha acabat el cafè per a tothom però alguns s'entesten encara a no voler-ho reconèixer. En fi, per ells va el pollastre, ja que s'ha posat de moda parlar d'ous, de truites, parlem de pollastres. Per ells va el pollastre.

Els he assenyalat unes dates que recorden que Catalunya i la seva reivindicació i la defensa de la seva identitat és una constant històrica: 1641, 1716, 2017... tant se val. És una constant històrica que s'ha anat construint també en aquesta nova era des de la sentència en contra de l'Estatut aprovat pels catalans en referèndum fins ara mateix.

Les mobilitzacions de la Diada, la jornada del 9N, les eleccions del 27 de setembre i naturalment tot el que haurà de passar en els mesos que tenim al davant d'aquest any 2017 que són clau, és un any clau per a Catalunya, s'inscriu efectivament en aquesta constant històrica que no és recent, que no és d'ara, sinó que és secular, que Catalunya sempre defensa i porta molts anys defensant la seva identitat i els seus interessos nacionals. I passi

el que passi ho continuarà fent, perquè aquesta és la característica del nostre poble i de la nostra nació. Si som nació és per coses com aquesta, no perquè un dia un grup de gent ho decideix, sinó perquè la persistència al llarg de la història ens acredita aquesta condició, que no és reservada a qualsevol, sinó que és reservada a aquells pobles que s'erigeixen en nació i que al cap dels segles poden avui, 2017, reclamar-se nació com ho reclamaven al segle XVI o al segle XVII.

Deixeu-me que faci una nota personal també d'aquest any, abans d'endinsar-nos en el que haurà de ser aquest any clau per a la història de Catalunya. Crec que és obligat ateses les circumstàncies en què vaig accedir a la presidència de la Generalitat.

A mi el poder pel poder no m'ha interessat mai. Només m'ha interessat el poder que busqui tenir una capacitat transformadora i aquest és el sentit que jo he donat a la meva dedicació política sempre. Des que vaig començar a ser un regidor a l'oposició l'any 2007 a la ciutat de Girona i en vaig esdevenir, l'1 de juliol de 2011, el seu alcalde fins ara, el 10 de gener de 2016, en què em vaig convertir en president de la Generalitat. Sempre per mi el sentit que he donat a la dedicació política és el de poder tenir capacitat transformadora. I per això vaig acceptar la proposta que em va fer el president Mas el 9 de gener. Per això em vaig armar de valor, i creieu-me que en calia, encara que ho vaig intentar dissimular tot el que vaig poder, per presentar-me davant del Parlament com a candidat a la presidència de la Generalitat hores després de ni tan sols haver-m'ho imaginat. Perquè no érem ni som encara davant d'una discussió sobre el poder polític convencional, sinó que érem i som davant d'una discussió sobre la transformació que aquest país demana de manera sostinguda i que, deixeu-m'ho dir amb tota rotunditat, s'ha guanyat a pols.

Efectivament ha passat un any d'ençà que em van escollir 130è president de la Generalitat de Catalunya. Jo avui us podria presentar un balanç convencional: els decrets llei que hem fet, les més de vint lleis que hem aprovat, els convenis que hem tancat, els projectes de pressupostos, el fallit i el que intentarem que s'aprovi, les reunions, els impulsos... tot això us ho podria fer, però us ho estalviaré. No perquè sigui avorrit, que és molt interessant, sinó perquè en vaig donar compte sobretot al Debat de Política General al Parlament de Catalunya i perquè, a més, sempre que tinc l'oportunitat de remarcar-ho en espais específics, ho faig. Us podria parlar del centenar de municipis que he recorregut, les 36 comarques a les quals he anat, les entrevistes amb els alcaldes, però això tampoc ho faré, perquè no estem tampoc davant d'una situació convencional. Els consellers i consellers i conselleres, el vicepresident, els diputats, no hem vingut a cobrir una legislatura convencional, no hem vingut a fer això.

Jo ara que preparava aquests dies les notes amb les quals em volia presentar davant de tots vostès he fet una cosa que, potser no us ho creureu, m'ha estat molt difícil fer tot aquest temps perquè ha estat tot molt trepidant, i ha estat mirar una mica enrere, agafar una mica de perspectiva i plantejar-me d'on veníem, com vam començar. Dibuixar una mirada enrere i demanar-me si hem complert el que vam dir.

Recordo el dia que vaig prendre possessió que vaig assenyalar que teníem dues agendes simultànies, una agenda nacional i una agenda social, i que les dues són imprescindibles, s'alimenten i es donen sentit mútuament. És cert que un any potser no permet tenir una perspectiva gaire gran sobre el que hem fet, però tanmateix sí que dibuixa unes tendències i unes intencions. I quan em demano si hem complert allò de mantenir vives i treballar per aquestes dues agendes, puc mirar a la cara i als ulls de la gent i dir-los que sí, amb tots els errors, però que no hem abaixat la guàrdia en cap de les dues agendes. Hem sabut defensar el país com a nació que té dret a l'autodeterminació, a la independència, i alhora dir que la defensa d'un país i la seva llibertat és indissociable de la defensa de la llibertat i del benestar de les persones. Crec que això ho hem fet, i vull agrair als consellers i conselleres la seva absoluta entrega i dedicació.

Vaig dir també que havíem de fer-ho bé. Ho hem fet bé? No està bé que jo ho jutgi perquè resultaria imprudent i impúdic fins i tot. Però crec que, tanmateix, per venir d'on veníem, un president inadvertit, un Govern que ja pràcticament preparava eleccions, tot en contra... crec que, tanmateix, malgrat totes les dificultats i pressions, aquell compromís de fer bé les coses, de governar per a tothom, que quan parlem ens adrecem al conjunt del país, que a nosaltres ens poden dir de tot però que aguantem i que sempre tindrem un bon mot per a tothom i que no mirarem de quin peu calça ningú, cap dels nostres conciutadans, crec que això també podem explicar amb satisfacció que ho hem fet bé.

També parlava dels valors i dels compromisos que jo personalment en aquest cas volia imprimir al mandat. Recordava aquests dies en preparar aquestes notes algunes coses que jo no he oblidat però que he tornat a verbalitzar. Vaig parlar de coratge, que no era moment de covards, que calia ser valents, però alhora també que calia fer-ho sense temeritat, perquè no en som de temeraris. Justament el coratge es caracteritza perquè la gent que l'exhibeix i el posa al servei dels altres sap que té una gran responsabilitat i que justament el darrere que ha de ser és temerari. I no s'ha de confondre, hi ha gent que ho vol confondre. Que vol confondre la valentia, el coratge, el no tremolor de cames, amb la temeritat. No té res a veure. I crec que aquests 12 mesos i una setmana, crec que això ho hem demostrat.

Vaig parlar que seríem fal·libles però insubornables i ho podem acreditar. Segur que hem comès errors, segur, i alguna vegada ho hem reconegut. I en farem d'errors, no som perfectes, no ho hem estat mai ni pretenem ser-ho. Però tanmateix sí que podem donar garantia, i parlo en nom també dels meus consellers i conselleres i del vicepresident, que som insubornables. Insubornables en allò que té de gestió diària, però insubornables amb el compromís amb els ciutadans, que és el que dona sentit que tinguem la responsabilitat política que tenim. No ens deixarem subornar per res, el nostre compromís és infal·lible. I aquesta és una actitud moral i ètica a la qual el Govern de Catalunya no renunciarà. I amb això vull adreçar un missatge al poble de Catalunya, que pot confiar en el seu Govern.

Sé que és difícil en aquests moments demanar des de la política molta confiança, però crec també que tenim el deure de fer-ho quan tenim arguments i elements perquè la gent confii. I d'alguna manera també tots els nostres gestos, la meua coherència a repetir aquests dies el que ja he vingut dient des del primer dia que jo no plego, jo no abandono, jo no em retiro de

res, simplement, quan acabi la feina és el moment que ho agafin uns altres. Justament aquesta coherència, o aquesta insistència a deixar-ho clar, va també en la línia de generar confiança en la gent. No hem vingut a fer especulació sobre si l'un o l'altre tindrà més o menys expectatives electorals, si fa això o fa allò, no. Som una generació de gent que hem vingut a retornar la confiança a la ciutadania, que pot confiar en el seu Govern per aquell compromís insubornable que va contreure el 27 de setembre i que vam ratificar el dia que el Parlament de Catalunya va iniciar aquesta legislatura.

I vaig parlar també de dignitat i no d'orgull. Que havíem d'abandonar l'orgull i que havíem d'agafar la bandera de la dignitat. Jo crec, insisteixo i vull dir-ho també amb èmfasi en el nom de tot el Govern, que hem pogut un any després ser fidels a aquests valors i aquests compromisos, a aquestes actituds que volfem que inspiressin la nostra política. Crec que això ja no ens abandonarà fins al final de la legislatura. Crec que ja hem tingut un recorregut prou clar i prou explícit per saber que aquestes actituds, aquests valors i aquests compromisos no ens abandonaran fins al final i que, per tant, treballarem a fons i fins al final guiats per les millors virtuts o per les millors virtuts de què siguem capaços davant dels nostres conciutadans.

I, efectivament, ens plantem al 2017. El 2017 és l'any que, efectivament, acaba la legislatura, perquè ho vàrem dir així, perquè ens vàrem presentar el 27 de setembre dient: això durarà 18 mesos. I ens veiem amb cor, aquests 18 mesos, de fer la feina. És l'any que –ho vàrem dir també així– culminarem aquest trànsit que va de la postautonomia a la preindependència. Aquest és l'any.

En aquests més de 90 municipis i 36 comarques que he pogut visitar en aquest any que fa que sóc president, molta gent em pregunta si serem independents, o si ho aconseguirem. De fet és la pregunta més repetida. Ho aconseguirem?

Si algun dels presents m'ha fet aquesta pregunta deus saber, molt probablement, que solc respondre el següent: ja ho estem essent, o ja ho estem aconseguint. I és cert. Quantes actituds nostres particulars no s'inscriuen ja en el que jo en dic una declaració individual d'independència que hem anat fent tots i totes? Des de dir prou, una actitud íntima de dir: això no pot continuar així, he de revisar la idea que tenia de les relacions entre Catalunya i Espanya, fins a les actituds dels consellers i conselleres i jo mateix demà no anant a la conferència de presidents.

Per a alguns és una reflexió que la portem feta des de fa molts anys, d'altres no tant, alguns se l'estan fent ara en aquests moments, d'altres no saben encara que se la faran, però se la plantejaran. És a dir, en el moment que fem la reflexió íntima i arribem a la declaració individual d'independència ja ho estem aconseguint. Perquè això no va d'un dia determinat en què algú premerà un botó i a partir d'aquell dia tot canviarà i serà diferent. No, no, és un trànsit. Aquest procés que va de la postautonomia a la preindependència és un procés que el fa cadascun i cadascuna dels ciutadans i ciutadanes en la seva intimitat. En la seva intimitat hi ha un dia que han decidit fer la seva declaració individual d'independència.

I el 9 de novembre va ser una demostració festiva, democràtica, pacífica i exemplar d'unes quantes voluntats d'independència que s'havien aplegat per convertir-les en una declaració col·lectiva d'independència. I aquell 9 de novembre, a diferència del que l'Estat, el seu sistema judicial i els corifeus que tenen aquí a Catalunya pensen, aquell 9 de novembre va ser i és un dels moments més honorables del nostre país. Un dels moments dels quals ens podem sentir dignes i també orgullosos de l'actitud de la gent, del civisme, de l'organització exemplar, del missatge de com volem fer les coses i de quina mena de gent som els catalans quan ens proposem fer les coses, quina és la catalana manera de fer un país independent. Aquell dia va ser una jornada de dignitat nacional. Per això, crea una gran indignació que el president Mas, la vicepresidenta Ortega, la consellera Rigau o el conseller Homs hagin de ser jutjats i afrontin un procés penal per haver contribuït a engrandir la idea de democràcia. Generalment, quan en un país passa això, a aquesta gent se'ls dediquen monuments, se'ls fan homenatges, se'ls fan reconeixements.

Per això volem fundar una república democràtica, perquè no hagin de respondre a un procés penal aquelles persones que, servint a la dignitat del càrrec, ens van proporcionar a nosaltres com a generació, però en la història de Catalunya, una de les jornades de les quals ens podem sentir més dignes i que en podem parlar aquí amb els nostres fills i nets i a fora a tota la gent que ens ho preguntin amb el cap ben alt. I que quan arribi el dia del judici i el dia de la sentència també sapiguem respondre com a poble a aquesta dignitat que els nostres servidors màxims, començant pel president Mas, van tenir i van saber dedicar quan el poble els ho va demanar, el Parlament els ho va demanar, que fessin allò que havien de fer.

Va ser un dia al qual ens haurem de referir en els propers anys, perquè és una de les fites en aquella cadena de fets històrics que acrediten aquesta persistent lluita de Catalunya per la defensa de la seva identitat, en què això s'ha fet de la manera més digna, de la qual ens podem sentir més satisfets. També va ser una manera d'acreditar l'enorme distància que separa les nocions de democràcia que tenim aquí i que tenen els dirigents de l'Estat espanyol. I és una distància preocupant. No ho dic amb cap mena de satisfacció. És preocupant que hi hagi cada vegada més distància entre la noció de democràcia –i permeteu-me que ho digui– convencional, perquè la democràcia està inventada i funciona molt bé, entre aquesta noció de democràcia convencional, la més homologable a les millors democràcies del món, i la noció que estan acreditant l'Estat espanyol i els seus dirigents, i no només els seus dirigents. Determinats sectors de les seves classes socials també haurien de revisar el concepte de la democràcia i preguntar-se per què no hi ha la voluntat de resoldre democràticament el que és una demanda democràtica.

És veritat, doncs, que estem fent camí, i que quan em pregunteu si ho aconseguirem jo us respongui: ja ho estem aconseguint, ja ho esteu aconseguint. És veritat, però també és cert que aquest és l'any. Aquest és l'any que culminarem i garantirem als ciutadans el poder de decidir què volen ser i què volen fer. És l'any en què farem un referèndum que serà vinculant, perquè allò que decideixi el poble de Catalunya, la decisió que prenguin els ciutadans, serà la que el Parlament i el Govern per dignitat democràtica s'han de comprometre a implantar. I per això serà vinculant.

I és un referèndum que serà vàlid si els ciutadans així ho decideixen, com en tots els referèndums del món. Són els ciutadans els que autoritzen els referèndums amb la seva participació, amb la seva acceptació, fent-se'l seu. I si els ciutadans hi participen i se'l fan seu, aquest és un referèndum rotundament vàlid aquí i arreu del món, i especialment a la Unió Europea, que ha de fer honor a la seva tradició indiscutible de servei a la pau i a la democràcia. Si els ciutadans de Catalunya, ciutadans europeus avui i ciutadans europeus de sempre, des de Carlemany, hi participem i ens fem nostre el referèndum i emetem un missatge clar, el referèndum serà vinculant i serà vàlid i això ho farem aquest any.

És cert que serà un any en què buscarem intensament, molt intensament, l'acord per fer-ho possible. I no hi penso renunciar. És més, no donaré per acceptat el primer no ni el segon, els ho posarem difícil, no els ho posarem fàcil ni tan sols que diguin que no, perquè ells també tenen el deure d'escoltar la democràcia. No només nosaltres com a servidors, jo com a president o el Parlament de Catalunya tenim el deure de ser fidels, naturalment, a la gent que ens ha votat, ells també tenen el deure d'intentar ser fidels al compromís democràtic i, per tant, no n'hi ha prou amb un monosíl·lab per denegar el referèndum de Catalunya. Caldrà que s'hi esforcin una mica més i que argumentin millor del que ho han fet fins ara per quins set sous els catalans no podem fer allò que altres nacions poden fer, o han fet o faran, perquè de països se'n continuaran fent en el futur, a Europa també. I per això ens estem preparant.

Aquest any culminarem els treballs que tenen a veure directament o indirectament amb aquesta culminació, començant pel pressupost, perquè és no només un bon pressupost, ateses les circumstàncies, sinó que sobretot és un pressupost necessari. El necessitem i el necessita la gent també. El necessita el funcionament ordinari, la gent que se'n veurà beneficiada i el país en el seu conjunt. És una eina indispensable per tirar endavant. Cal, fins i tot, dedicar-hi poc temps a explicar-ho, perquè tots –les famílies, les empreses, els ajuntaments – sabem el que representa tenir o no el primer full de ruta de què t'has de dotar quan vols emprendre qualsevol projecte, que és un pressupost. I nosaltres el necessitem i el tenim. I en aquests moments, feliçment, està superant els tràmits d'esmenes a la totalitat per les seves seccions pressupostàries.

Estem preparant el referèndum perquè, en el cas que puguem finalment arribar a un acord amb l'Estat i accepti que podem votar, hem d'estar preparats, tenim la responsabilitat de preparar-lo, perquè ens el creiem. Nosaltres sí que ens el creiem. Per tant, quan l'Estat ens digui va asseiem-nos i parlem, nosaltres hem de tenir-ho preparat. Per tant, tenim el deure de fer-ho i ho estem fent. I el vicepresident Junqueras i el conseller Romeva hi treballen silenciosos però eficaços per aconseguir que el poble de Catalunya pugui tenir l'oportunitat que ens ha demanat i que és la que ens ha posat allà on som, cosa que no perdem mai de vista.

Estem preparant les estructures d'Estat. En el debat de la qüestió de confiança vaig ser explícit sobre això, però és que crec que ho havíem de ser, perquè algú es pensa que serem tan irresponsables de voler fer un estat independent, de voler celebrar el referèndum i, per tant, aplicar els resultats i, si el poble de Catalunya vol que sigui un estat independent,

proclamar efectivament la independència i no tenir res a punt? Algú es pensa que som tan irresponsables? Doncs no, no en som d'irresponsables. Som tan responsables que per això creem estructures d'estat, les preparem, perquè en el moment que el poble ens autoritzi –i evidentment no farem res sense la vostra autorització- puguem garantir que aquest país no només funcionarà perfectament bé, sinó que començarà a progressar millor, que és el que tots esperem i per al qual estem defensant el projecte d'un estat independent.

I estem preparant també el paquet legislatiu que ha de donar sentit i aixopluc a totes les decisions. És clar que necessitem una llei de transitorietat, no només per a aquest bon funcionament, sinó també i sobretot per enviar un missatge al món que aquí les coses les fem bé. Les fem ben fetes. Vol dir que les fem de manera previsible. Sabem què ens trobarem. Sabem què vol dir fer un Estat. Ja ho sé que cap dels presents hem participat en la construcció d'un estat independent. Bé, potser algú devia anar a alguna experiència a Europa en algun moment determinat de la seva vida, però no hem sigut fabricants d'estat. I no tenim referents immediats en la nostra història per poder agafar i dir els nostres avantpassats van fer això... no ho tenim. Ho hem d'anar descobrint una mica. És lògic que sigui així. No hi ha un manual d'instruccions. Cada cas és diferent, però fem un esforç ingent, diari, de previsió, colossal.

Ho farem amb una seguretat jurídica inapel·lable, però amb fermesa, sabent que tenim al davant desafiaments molt importants, que tenim un estat molt poderós, que té aliats molt poderosos i alguns que estan inquiets per altres raons internes dels seus països. Ho sabem i sabem que nosaltres tenim les eines que tenim, però en tenim una que molts d'aquests estats no poden tenir, que és l'acompanyament de la societat. Perquè, a més a més del compromís del Govern, ara tornarà a ser el moment del compromís explícit de la societat. Haurem de reiterar al món i reiterar-nos a nosaltres mateixos que aquest no és un procés que fa un Govern o uns partits polítics o determinades parts de la societat. No. Aquest és un procés transversal, que neix d'on neix. No neix d'un laboratori polític, ni d'una comissió parlamentària, ni d'un despatx governamental. Aquest és un procés que neix de baix, com neixen les coses sòlides, i que de baix ha anat pujant. Aquesta etapa que se'ns dibuixa a partir del 2017 serà una oportunitat històrica també, irreplicable, de poder-nos recordar efectivament que aquest és un compromís que depassa feliçment el d'un Govern o el d'alguns polítics o partits polítics.

Perquè la societat, el poble de Catalunya, una societat compromesa, mobilitzada, pacífica, és a l'origen i a la destinació de tots els nostres esforços, de tal manera que l'any 2017, aquell any que hi ha entre el 2016 i el 2018, és clar que ho és, no serà un any corrent en aquest sentit. L'any 2017 serà l'any per al qual ens hem estat preparant, per al qual hem sortit de casa, per al qual ens hem fet voluntaris, o hem passat algun mal de ventre, o hem hagut de convèncer algú que no ho veia clar. És l'any per al qual ens preparàvem quan alguns per exemple anàvem al Fossar de les Moreres, o alguns defensàvem l'Estatut del 79, o alguns defensàvem l'Estatut del 2006, o ens vam manifestar contra la sentència que retallava greument l'Estatut. L'any 2017 és l'any per al qual hem fet tot això. I si voleu hi afegim els nostres avantpassats, i els nostres fills i nets, i els que vindran, i si voleu hi afegiu tots els refugiats i gent d'altres països que buscaran una oportunitat de vida i professional a

casa nostra en els propers anys, o la que ja ha vingut a fer-ho i que ha decidit sumar-se amb nosaltres en la construcció del país comú, que serà el país de tots. L'any 2017 és l'any per al qual ens hem estat preparant els que vinguin de més lluny o els que ho hagin començat a fer fa un parell d'hores.

Per tant, no serà només un any que va entre el 2016 i el 2018, és l'any. És l'any que haurem de saber i recordar què fèiem, que fèiem el 2017, perquè les generacions futures ens ho preguntaran sovint. Espero que us ho puguin preguntar molts anys, que tots puguem viure molts anys, perquè ens ho preguntaran, el 2017 què feia l'avi o l'àvia, on eren? I ho haurem de recordar, perquè no és un any convencional, no és un any corrent, és l'any en què acaba un procés, certament, i comença una era. El procés és quelcom, no diré senzill perquè no ho és gens, però perfectament identificable i acotable a una part d'una generació, però una era no.

Allò que enceta aquest procés, del qual tots tenim un bocí a les nostres mans, també un bocí de responsabilitat, allò que enceta aquest procés no és una legislatura ni tan sols una versió actualitzada d'un text constitucional o estatutari, és una era, una nova era, una nova era de la història de Catalunya; l'era d'una Catalunya lliure, i crec que ens toca poder-ho dir sense adjectius, sense condicionals o sense supòsits; una era d'una Catalunya rotundament lliure, una era d'una Catalunya més pròspera i més justa amb els seus fills i filles, una era d'una Catalunya més solidària amb el món, una era d'una Catalunya més democràtica, compromesa amb l'actualització permanent de la democràcia, i posada amb tota la modèstia per la nostra relativa situació al món, demogràfica i territorial, però amb tota la convicció, posada al servei de l'ideal de la millora del món, que és un ideal que han tingut els nostres avantpassats, si no pensem en Ramon Llull, del qual hem acabat ja la commemoració del seu aniversari; és una actitud molt pròpia, molt natural, molt empeltada en les actituds que Catalunya ha expressat quan s'expressa en públic, i tant se val si parlem de política o d'art, o de gastronomia, o parlem d'economia i empresa, o d'esport, tant se val, quan Catalunya agafa veu i es dirigeix al món, sempre evidentment s'adreça als seus, com fan tots els països seriosos del món, però sempre té una mirada enfora, per vocació, segurament també per necessitat, doncs aquesta és l'era de Catalunya. I això que és un propòsit molt ambiciós però alhora entusiasmant i engrescador, té la immensa sort que no depèn de la política, que no depèn de nosaltres, que no depèn de mi, en part depèn de tots, de mi també, però depèn de tots nosaltres; i si nosaltres volem que aquella reflexió íntima, aquella primera declaració d'independència que hem de fer a la nostra intimitat, i que potser alguns no volen ni compartir però que al seu interior ho saben, depèn d'això, i que quan haguem descobert aquesta actitud, posar-la en comú, posar-la en comunió amb el conjunt de la societat, per aconseguir un dels propòsits més bells que pot fer una societat, que és procurar un futur digne i decent per a la gent que volem que vingui a viure o que creixi al nostre país.

Moltes gràcies i visca Catalunya!